

4 Highlightspå Museer – Forår 2026

Louisiana – Sophie Calle

Sophie Calle på Louisiana

Med sin originale blanding af fakta og fiktion, seriøsitet og legesyge, kølig distance og pågående intimitet står franske Sophie Calle som en af samtidskunstens mest indflydelsesrige stemmer. Udstillingen er organiseret af Louisiana i samarbejde med Turner Contemporary og De Pont Museum.

Sophie Calle (født 1953) har igennem nu fem årtier været en toneangivende skikkelse i billedkunsten med sit originale værk, der tackler livets store spørgsmål og alment menneskelige følelser – kærlighed, tab, skyld, frygt, forlegenhed m.m. – med varme, humor, poesi i et stringent, konceptuelt formsprog.

Smerte, hjertekvaler, adskillelse, sorg har ofte været en drivkraft i mit arbejde. Sophie Calle

Hendes værker består ofte af en kombination af fotografi og tekst. Den registrerende nøgternhed, som vi forbinder med et foto, kombineres med dybt personlige fortællinger – kunstnerens eller andres – som er både inderlige, rørende, rodede, sjove og ironiske. Med andre ord det stik modsatte af enhver form for nøgtern dokumentation. Men Sophie Calles signatur er netop dette spændingsfelt mellem fakta og fiktion, mellem det offentlige og private, coolness og lidenskab.

Udstillingen, med titlen *Something Missing?* er blevet til i et tæt samarbejde med Sophie Calle selv og præsenterer syv af kunstnerens store, markante værkserier samt en række øvrige værker. Samlet består udstillingen af flere end 300 enkeltdele – fotografier, tekster og video – og fylder museets Vestfløj.

De blinde

Blandt værkerne på denne udstilling er en nyherhvervelse i Louisianas samling, nemlig kunstnerens tidlige hovedværk 'The Blind' fra 1986. Også dette værk lever i samspillet mellem ord og billede, fakta og forestilling, kulturel kliché og det intimt personlige.

Sophie Calle har således spurgt 23 personer, som alle er født blinde, hvad deres billede af "skønhed" er. Spørgsmålet forekommer absurd, men svarene er lige så forskellige, som de er overraskende og rørende. Mens værkets koncept er ganske simpelt og klart, åbner det samtidig – typisk for Calle – for store spørgsmål om erkendelse og billeddannelse.

At se havet

En af de nyere værkserier, som kan ses i udstillingen, er 'Voir la mer' (At se havet) fra 2011. Her inviterede kunstneren en række indbyggere fra Istanbul, som på trods af at være omringet af havet, aldrig havde set det før. Calle optog dette første møde.

"... Da vi var sikkert fremme ved havet, bad jeg dem fjerne hænderne og se på det. Når de var klar – for nogle tog det fem minutter og for andre 15 – skulle de vende sig mod mig og lade mig se de øjne, der netop havde set havet."

I årenes løb har man kunnet møde værker af Sophie Calle i præsentationer af Louisianas samling, der tæller flere af hendes værker. I 2010 kunne man opleve udstillingen *Take Care of Yourself*, der fokuserede på ét af kunstnerens store projekter.

Forestillingsevner

I årtier er Sophie Calle blevet fejret som storyteller, og det er selvfølgelig ikke forkert. Louisiana viser hende især som den overbevisende konceptualist, hun også er.

Kunstkritik Af Nanna Friis 01.04.26

4 Highlightspå Museer – Forår 2026 Louisiana – Sophie Calle

Installation view, Sophie Calle – *Something Missing? Louisiana*, Humlebæk, 2026. Fra serien *The Blind*, 1986. Foto: Camilla Stephan / Louisiana Museum of Modern Art

Der hænger en masse røde spørgsmålstegn i København og omegn, den her lille slange med sin prik under: et så godt som globalt symbol for at tvivle og undre sig, et symbol for selve nysgerrigheden? Under den røde slange står Sophie Calles navn og Louisianas navn, det er en udstillingsplakat, og er det ikke perfekt Sophie Calle-agtigt at tapetsere gaderne med billeder, der forestiller uvishedens væsen, har dets symbol som hovedrolle – snarere end at stille noget så ferskt som et spørgsmål? Spørgsmålstegn. Et stilet forvarsel om en udstilling, hvis måske allermost gennemgående motiv er fravær.

Udstillingen hedder «*Something Missing?*», en potentielt kæk titel til den slags retrospektive præsentation som et livsværk af Sophie Calles format og tyngde naturligvis kvalificerer sig til – men det er ikke en retrospektiv udstilling. Der er tale om en aktivt seende kunstner, en kunstner, der vågent betragter verden i nutid og lader til at beskæftige sig mere med blikket end med tilbageblikket. Snarere end at være optaget af billedet, virker hun optaget af øjnene. To brugbare kanaler til registrering af den virkelighed, fiktionerne bygges af. Eller omvendt.

Gennem fire årtier er Calle blevet vist og fejret som en såkaldt storyteller, og det er selvfølgelig ikke forkert. Et værk så stringent baseret på billede og sprog, er jo selve essensen af historier, og ikke sjældent har hendes dokumentariske, biografiske projekter befundet sig på eller langt over til tærsklen til fiktion og persona. Men jeg vil mene, at denne udstilling især præsenterer Sophie Calle som den overbevisende konceptualist og tænker hun også er.

Gennem otte rum, det vil sige otte stramt arrangerede værkserier løber diskret røde tråde, der kredser om øjnene og deres komplicerede og åbenlyse symbiose med hjertet. Hvordan øjne og hjerter klammer sig til, hvad de kan nå og længes efter det, der er udenfor rækkevidde. Selve værkerne spaltes selvfølgelig i temaer og motiver – de handler om kærlighed og død, de forestiller den plaskende romantik, der kan findes mellem

4 Highlightspå Museer – Forår 2026

Louisiana – Sophie Calle

mennesker eller i havet, månen, bjergene, Paris, de forestiller Sophie Calle og den ret forbilledlige egofeminisme hun (også) er synonym med, de handler om kunst og om kunsthistorie.

I udstillingens første rum er en serie fotoværker (Because, 2018-2023) skjult bag lækre stykker filt. Det er ret svært at kigge på selve fotografierne, stoffet er tungt, man skal tæt på for at løfte og se og så går motivhelheden i itu, smelter lidt. Glimt af en tørresnors udsøgte draperier, en plasticplantes plasticblade, et bryst der suttes på, men som ikke ammer. På hvert filtark er broderet sætninger om årsagen til, at Calle tog lige netop dette foto, de føles som gåde eller quiz, som invitation og afvisning i et. En på en gang lavmælt og bogstavelig indføring i udstillingens refleksioner over, hvad det vil sige at se og at forestille sig.

Videre til forestillingen om Picasso: Sophie Calles udstilling på Picasso-museet i Paris i 2022 er repræsenteret i en stribe fotos af hans konsensusmesterværker – med den uimodståelige hage, at malerierne er gemt bag papir og tape som beskyttelsesforanstaltning under en coronanedlukning. De indlysende køns- og kanonpointer er der ingen grund til at bruge tid på at gå ind i, netop fordi værket er så præcist. For mig at se peger «gemt Picasso» på opløsningen eller afvisningen af det virkeligheds-/fiktionsskel, der virker så centralt i Sophie Calles arbejde. Måske også i hendes liv.

Jeg har ikke forstand på konservering, men det virker bizart, at nogle af verdens vigtigste kunstværker beskyttes med så slasket en indpakning. De brune og hvide papiroverflader ser til gengæld mere og mere luksuriøse ud, jo længere man kigger på dem, måske fordi de bliver hovedroller i Picassos velsignede fravær – og fordi de er hemmeligheder.

Selv hvis der ikke hang Picasso bag dem, selv hvis det var noget Calle havde fundet på, går vi med på fiktionen om, at det er ham. Vi kan ikke se det. Jeg er på ingen måde interesseret i at så tvivl om værkets sandhedsværdi, den del er komplet underordnet for mig og – vil jeg tro – for kunstnerskabet. Men jeg kan virkelig godt lide tanken om, at der kunne være hvad som helst bag de indpakkede firkanter. Man kan tro, at det er Picasso, og så kan man forestille sig hans malerier. Eller man kan tænke: hvad vil det sige at se Picasso-værker i en virkelighed, der for længst har gjort dem til skærbaseret allemandseje? Er der ikke næsten mere mystik i ikke at se en Picasso?

Og så er vi tilbage ved fraværet. En tredje værks serie handler om kontaktannoncer, om fravær af kærlighed. En fjerde om blindhed, om fravær af blikket. I *On The Hunt* (2017-2024) parres fotos af falliske jagttårne og overraskede byttedyr med fundne kontaktannonce-sætninger og bliver en bevægelse gennem fræk og øm og pragmatisk partnerlængsel fra 1895 til 2019, fra avisannonce til Tinder. Det er åbenlyst et værk, der cirkler om kærlighed, men selve kærligheden mangler, det er den, der ledes efter. På samme måde er *The Blind* (1996) centreret om øjne, der aldrig har kunnet se. Calle har taget portrætter af blinde mennesker, spurgt dem, hvad deres billede af skønhed er og udstillet svarene, billeder af den forestillede skønhed. Naturligvis omfatter det noget så enkelt og universelt som et får, en elsket, en søn, grøn, blå, himlen. Igen – og i dette tilfælde skælvende bogstaveligt – er blikket og billederne på en måde sekundære, for mig er det tanken om de blinde øjnes forestillingsevne, jeg ikke kan slippe. Det, der mangler, bliver det, der er.

Med det nye værk *Catalogue raisonné of the unfinished* (2023) – et rum dedikeret til formfuldendte fremvisninger af værker, der ikke findes – krystalliseres måske den her vilje til at dvæle ved det manglende. Så findes de lidt, udføres og afsluttes lidt inden Sophie Calle ikke er her mere. I hvert fald er det muligt at fremmane ideerne og stene lidt over, hvornår et værk bliver et værk. Billedet og forestillingen krydser helt etymologisk hinanden på engelsk i grænselandet mellem image og imagine.

Til sidst hænger kunstnerens forberedelser til sin egen død i et rum, hun er et fiktivt lig, hun er et menneske, der har organiseret en gravplads i San Francisco og det praktiske vedrørende transport. Til sidst er der altså tale om det endelige fravær af krop og sanser. Eller, selvfølgelig: forestillingen om det endelige

4 Highlightspå Museer – Forår 2026

Louisiana – Sophie Calle

fravær. Sophie Calle lever stadig, og hendes udstilling er vital – for mig at se særligt i andre retninger end de rent visuelle. Jeg elsker ikke ubetinget den intenst helstøbte æstetik, smukke trærammer og dyrebar filt, symmetrisk komponerede motiver og al den lækre serif-font – men forbeholdene er både en smagssag og irrelevante for udstillingsoplevelsen.

Utroligt er det, hvordan disse kunstværker, endda primært fotografier, indiskutable blikmagneter, nærmest tvinger blikket til at beskæftige sig med noget andet end det synlige. Sophie Calles værk udvider sig længe efter, man er holdt op med at kigge. Jeg er for eksempel ikke færdig med at prøve at forstå spørgsmålstegnet, tænke lidt mere over om lysten til at vide ikke er uløseligt forbundet med lysten til at se, virkelig at se. Og at begge dele er betinget af åbne hjerter snarere end åbne øjne.

4 Highlightspå Museer – Forår 2026 Louisiana – Sophie Calle

Atlas Magasin – interview Elisabeth Skou Pedersen
Hvad ser vi i den tomme ramme?

Sophia Calle, 'Old Man'. Foto: Louisiana

Den ikoniske franske kunstner Sophie Calle er aktuell på Louisiana med en stor udstilling om fravær og nærvær. ATLAS mødte hende til åbningen.

Franske Sophie Calle er verdensberømt som konceptkunstner. Men da jeg spørger til hendes metode, understreger hun flere gange, at stof kommer før koncept, materiale før idé. På sin vej gennem verden støder hun på et fænomen, der taler til hende, og sådan vokser et værk frem.

»Det er sådan ideerne kommer,« siger hun. »Ikke fordi jeg sætter mig ned og overvejer 'hvad er fravær for dig, Sophie?«

De udspringer af møder?

»Møder med en idé, et billede, en tanke, en avisartikel... møder med noget der pludselig taler til mig.«

Vi sidder i et hjørne af hendes nye udstilling på Louisiana. Det var her på museet jeg i 2010 forelskede mig i Calles kombinationer af tekst og fotografi, en fortællende og poetisk praksis, der hører lige så naturligt hjemme i litteraturens verden som i billedkunsten. Dengang kunne man bl.a. se den ikoniske installation *Take Care of Yourself* (2007), hvor 107 kvinder (inklusive en papegøje) fortolker et break up-brev, kunstneren har modtaget.

Nu er Calle igen aktuell på Louisiana med udstillingen *Something Missing?* der er bygget op om hendes interesse for spillet mellem nærvær og fravær. Her ser vi billeder af tomme rammer efter stjalne malerier. En samling af ufærdige og forkastede projekter. Og vi møder forestillingen som kærlighedens fraværende objekt i værket *On the Hunt* (2017-2024), der samler kontaktannoncer fra en periode på over hundrede år.

4 Highlightspå Museer – Forår 2026 Louisiana – Sophie Calle

Ved at forene de mange kærlighedshungrende stemmer til et kor fremmaner Calle et billede af forskellige tiders drømmepartner.

Jagten på den tavse anden er et ledemotiv i hendes værk, f.eks. i det ikoniske Suite Vénitienne (1980), hvor Calle følger efter en fremmed mand til Venedig.

Sådan sker det: Sophie Calle ser noget, får et indfald og forfølger et projekt.

Men ikke alle projekter bliver færdige. Værket Catalogue Raisonné of the Unfinished (2023) præsenterer en lang række påbegyndte projekter sammen med årsagen til at de blev forkastet. Det ufærdige bliver et værk i sig selv. Også i udstillingens første rum møder vi processen. Her viser værket Because en række fotografier, der ikke har andet til fælles end at Calle har taget dem.

»De billeder var forældreløse,« siger hun. »Jeg er så vant til billede og tekst, at når jeg havde et billede for sig selv, vidste jeg ikke hvad jeg skulle stille op med det. Det var som om det ikke talte til mig. Derfor overvejede jeg, hvilken tekst disse billeder manglede.«

Løsningen findes i selve spørgsmålet – sådan er det ofte paradoksets logik der driver værket hos Sophie Calle. I Because (2018-2023) er hvert fotografi dækket af et forhæng med broderet tekst der forklarer, hvorfor motivet talte til Calle. En håndskreven note på væggen opfordrer beskueren til at løfte gardinet. På den måde opbygger Calle en forventning, der lader én se motivet som med hendes øjne. »Because of marble shrouds,« lyder én af teksterne. Da jeg løfter forhænget, ser jeg ikke først rækker af vasketøj på snore, men massive, svævende marmorskulpturer.

»Normalt ser man først, og så tænker man derefter,« siger Sophie Calle. »Jeg ville gerne vise først hvad jeg tænkte og derefter hvad der fik mig til at tænke. Det er en måde at sænke tempoet på i det at vise et billede.«

På typisk Calle-manér spiller værket på afstanden mellem tekst og billede – en afstand der kan være både melankolsk, poetisk og humoristisk, lidt som buildup og punchline i en vittighed. Kurator Tine Colstrup fortæller da også, at Sophie Calles værk er blevet beskrevet som en forløber for meme-æstetikken.

Fraværet er ikke bare et motiv i sig selv, men også en måde at sætte motiverne i spil på: som i det stykke hvid væg, der åbenbarer sig mellem indrammet billede og indrammet tekst. Betydningen opstår hos beskueren, der må bygge bro over dén afstand.

Jeg spørger hende hvilke tanker hun gør sig om indramningen som praksis, men Calle virker ikke begejstret for at teoretisere over sit arbejde. Det er verdens konkrete detaljer og erfaringen, der bevæger hende til at skabe, og interessen for rammer fører hun tilbage til sin barndom og længslen efter farens anerkendelse.

Fraværet er ikke bare et motiv i sig selv, men også en måde at sætte motiverne i spil på

»Jeg så verden gennem min fars øjne,« siger hun. »Han var kunstsamler og havde rammer overalt på væggene. Jeg ville forføre ham, og det var min måde at forføre ham på: at forsøge at imitere det jeg så i hans hjem.«

I værket What do you see? (2013) er rammen det centrale motiv. I 1990 blev ikoniske malerier af bl.a. Rembrandt og Vermeer skåret ud af deres rammer på Isabella Stewart Gardner Museum i Boston. Kort forinden havde Calle udstillet andetsteds i byen og forelsket sig i Vermeers Koncerten på Gardner-museet.

»Hver gang jeg havde et møde med en journalist, foregik det foran Vermeers maleri,« siger hun. »Det var så hyppigt, at da de (malerierne, red.) blev stjålet kort tid efter, skrev journalisterne at det måtte være mig der havde stjålet dem, fordi jeg var besat af Vermeer-maleriet.«

4 Highlightspå Museer – Forår 2026 Louisiana – Sophie Calle

Da Gardner grundlagde museet, havde hun sikret sig at de, der skulle varetage samlingen, ikke kunne lave om i præsentationen. Hvis noget forsvandt, skulle det ikke erstattes. Efter kuppet lod museet derfor rammerne hænge.

»Pludselig var der denne dramatiske installation, der viste maleriernes fravær,« siger Sophie Calle. »Og det tiltrak mig straks fordi det er mit emne.«

Foran de tomme rammer står rygvendte beskuere. I teksten fortæller besøgende hvad de ser når de ser på det tomme rum: nogle ser maleriet for sig, nogle ser tomheden selv, andre ser nye motiver træde frem af de sorte eller mønstrede flader.

Calles værker er optagede af blikket som handling. Der er kunstnerens blik, som i sig selv indeholder flere: konceptkunstnerens, fotografens, forfatterens og kvindens blik. Og der er det betragtede menneske som motiv. I den intense og intime videoinstallation *Voir la Mer* (2011) (At se havet), ser vi rygvendte mennesker, der betragter havet for første gang i deres liv. Calle lader dem have det første øjeblik for sig selv, før de vender sig mod kameraet og vi ser dem i øjnene. En ældre mand løfter sit lommeørklæde og tørrer en tåre væk.

Hvordan forbinder mennesket sig med verden, når hun ser på den? Og kan vi se med andet end øjnene?

»Jeg går over gaden, og en blind mand siger til den anden: 'Jeg så en smuk film i går',« fortæller Sophie Calle. »Og jeg tænker, hvad? Hvordan kan han sige, at den var smuk?«

Mødet med dét spørgsmål blev til værket *The Blind* (1986), hvor Sophie Calle bad mennesker der er født blinde om at beskrive, hvad skønhed er for dem.

Sådan interesserer Calles værker sig ikke mindst for det indre blik, og i sidste ende er det måske beskuerens eget blik – indre som ydre – der er værkernes virkelige genstand.

Som vil hun vise os, præcis hvordan hun ser verden, men også lade os se den selv på ny.

Når du falder over et billede, et projekt eller en ide, spiller skønhed så også en rolle for dig?

»Det kan være skønhed eller inkongruens eller lys eller minder, men skønhed er en af tingene.«

I værket *Picassos in Lockdown* fotograferede hun malerier fra Picassomuseet, mens de var dækket til af beskyttende papir under coronanedlukningen.

»For mig var de skjulte Picassomalierier smukke,« siger hun. »Der er ideen – hvordan kan jeg se Picasso i øjnene uden Picasso – men der er også det, at billedet er forførende.«

Det lyder som om du også bliver forført af verden på samme måde som du forsøgte at forføre din far med kunsten?

»Ja, altså, den er ganske bizar, så der er meget man kan stoppe op og se på.«